

دره خزینه (پلدختر)

پروانه قلی پور

دبیر مطالعات ناحیه ۲ خرم آباد

استان لرستان

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

درس ۴ (وظایف دولت)

درسنامه، پاسخ فعالیت ها، نمونه سؤال

درس ۴

منظور از شهروندان، اتباع یک کشوراند.

همه کسانی که تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را دارند، چه شهری باشند، چه روستایی و عشایر، چه در داخل کشور زندگی کنند و چه در خارج از کشور، شهروند ایران محسوب می شوند.

شهروندان در رابطه با دولت، حقوق و مسئولیت هایی دارند؛

حق بهره مندی از خدمات دولت

حق آزادی بیان

حق اظهار نظر و انتقاد

مسئولیت های شهروندی

احترام به قوانین و مقررات کشور و رعایت آنها، همکاری با دولت،

پرداخت مالیات، دفاع از کشور به هنگام جنگ

بر طبق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دولت موظف است:

۱. فراهم کردن شرایط و لوازم سواد و آموزش، بهداشت، شغل مناسب، رفاه، امنیت، فرهنگ و اخلاق اسلامی در جامعه.
۲. گسترش تجهیزات زیربنایی و خدمات عمومی مانند ساختن راه و جاده، پل، بیمارستان، مسکن، مدرسه، سد، مخابرات، آب، برق و گاز و ...
۳. اجرای قوانین و مصوبات مجلس (پس از تصویب مجلس شورای اسلامی)
۴. امضای قراردادهایی که بین ایران و کشورهای دیگر بسته می شود.
۵. امضای استوارنامه سفیران کشور ما و پذیرش استوارنامه سفیران سایر کشورها.
۶. اعطای نشان های دولتی و ...

دولت و
مجلس

نمایندگان مجلس بر فعالیت های دولت **نظارت** می کنند و حق **سؤال کردن** از رئیس جمهور و وزرا را دارند. نمایندگان ممکن است از عملکرد رئیس جمهور یا هر یک از وزیران سؤال کنند. در این صورت رئیس جمهور یا وزیری که از او سؤال شده باید در مجلس حاضر شود و به سؤال نمایندگان پاسخ دهد. گاهی نیز ممکن است مجلس، وزیری را **استیضاح** کند.

یکی از اقدامات دولت ها، **تنظیم لایحه**
در امور مختلف است.
این لوایح برای تصویب و قانونی شدن به
مجلس شورای اسلامی فرستاده می شود.

هزینه های دولت

دولت فعالیت های مختلفی را در زمینه آموزش، بهداشت، اوقات فراغت، حفاظت از محیط زیست، مسکن، کشاورزی، صنعت و ... انجام می دهد.
دولت برای اقدامات عمرانی مثل ساختن پل، جاده، فرودگاه، نیروگاه برق و ... باید سرمایه گذاری کند.

درآمدهای دولت

درآمدهای حاصل
از صادرات نفت

درآمدهای حاصل
از مالیات

سایر درآمدها

مالیات پولی است که بر طبق قانون، افراد و مؤسسات به دولت می پردازند تا در جهت اداره امور کشور، مورد استفاده قرار بگیرد.

سایر درآمدها: درآمدهای دولت بابت ارائه خدمات برق، آب، گاز و تلفن به مردم، یا درآمدهای مربوط به خدماتی مانند صدور گواهینامه رانندگی، سند مالکیت، گذرنامه و نظایر آن، یا درآمدهای ناشی از سرمایه گذاری در صنایع بزرگ.

بودجه سندی است که دولت در آن درآمدها و هزینه های یک کشور را برای یک سال، معین می کند. یکی از وظایف مهم دولت ها، تنظیم **لایحه بودجه** است.

بودجه

پیش بینی درآمدها

پیش بینی هزینه ها

پاسخ فعالیت ها

۱. برعهده دانش آموز

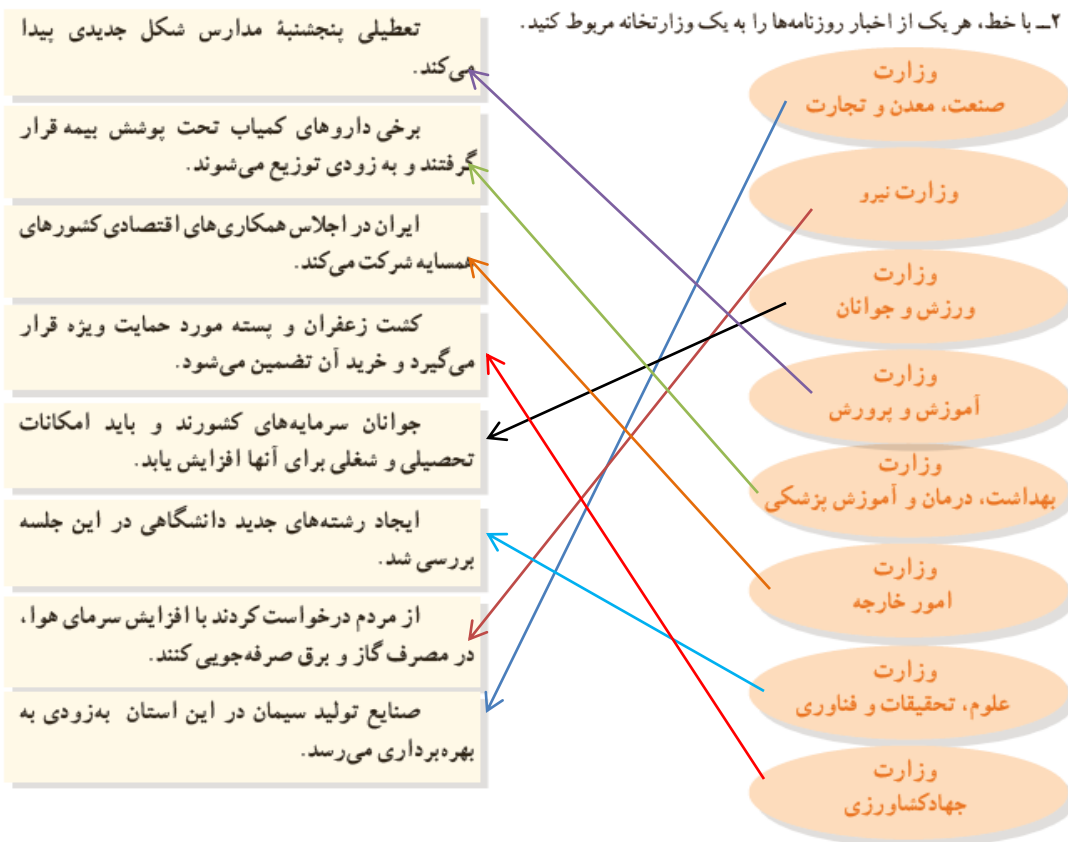
۲. برعهده دانش آموز

۳. کاربرد شماره (۲)

۱- مراحل انتخاب و شروع به کار یک رئیس جمهور را با شماره گذاری مرتب کنید.

۲- با خط، هر یک از اخبار روزنامه ها را به یک وزارتخانه مربوط کنید.

۴. به نظر شما متکی بودن در آمد یک کشور به صادرات نفت چه معایبی دارد؟ سبب وابستگی کشور به تک محصولی شدن می شود که در مواقع بحرانی مانند نوسانات قیمت جهانی یا تحریم و جنگ یا کاهش در آمد و مشکلات اقتصادی زیادی روبرو خواهد شد.

ب) برای حل این مشکل چه راه هایی را باید در نظر گرفت؟ باید با همت و توانایی علمی جوانان و دانشمندان و تکیه بر علم و فناوری های روز و تلاش در زمینه کشاورزی و صنعت و با حمایت از تولیدات داخلی و ملی و صادرات غیر نفتی، تولیدات داخلی را افزایش داد تا از وابستگی و تک محصولی شدن دور شد.

نمونه سؤال درس ۴

در جاهای خالی کلمات مناسب قرار دهید.

۱. یکی از وظایف مهم دولت ها تنظیم لایحه بودجه است.
۲. سند لایحه ی بودجه در مجلس شورای اسلامی تصویب می شود.
۳. پذیرش استوارنامه سفیران دیگر کشورها از وظایف رئیس جمهور می باشد.
۴. لوایح دولت برای تصویب و قانونی شدن به مجلس شورای اسلامی فرستاده می شود.
۵. بودجه به زبان ساده یعنی پیش بینی دخل و خرج دولت یا همان درآمدها و هزینه ها.